

02 ΜΑΡ. 2002

Ο θίασος σε χαρακτηριστική σκηνή της παράστασης.

Η φλόγα της αλήθειας

Στο «Φράγμα» του Κόννορ ΜακΦέρσον από την Πειραματική Σκηνή της «Τέχνης»

Της ΜΑΡΙΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

«**Π**ΟΤΕ ΜΗΝ εμπιστεύεσαι έναν άνθρωπο που δεν πίνει». Η φράση αυτή, ως απόσταγμα λαϊκής σοφίας, δεσπόζει στη μικρή ιρλανδέζικη παμπ που υποδέχεται κάθε βράδυ τους ήρωες του Κόννορ ΜακΦέρσον. Εκεί, ανάμεσα σε ποτήρια μαύρης μπύρας και ουίσκι, πνίγεται το βαρύ φορτίο της καθημερινότητας, καθισχάζονται οι ανάγκες, βουλιάζουν οι ελπίδες, ανακεφαλαιώνεται, συχνά με υπερβολές, το 24ωρο και οι ανησυχίες νανουρίζονται, για να αποκοιμηθούν παρέα με τους φορείς τους. Η πνιγνή ατμόσφαιρα της επαρχίας θαρρείς ανασαίνει στα λίγα τετραγωνικά του μπαρ, δανείζεται οξυγόνο από μεγάλες γουλιές αλκοόλ, για να μπορέσει να ανικρίσει την ίδια και απaráλλαχτη πραγματικότητα της επομένης μέρας.

Ένας άνθρωπος που πίνει μπορεί να ανοιχτεί, να κλάψει, να γελάσει, να βρῖσει, να φοβηθεί. Να ξεχάσει για λίγο φράγματα και δεσμεύσεις, να τα προσπεράσει καθισμένος απλώς στον πάγκο του μπαρ. Να είναι αληθινός. Ο Τζακ, ο Τζιμ και ο Φίνιπαρ συναντούνται σχεδόν κάθε βράδυ στο μπαρ του Μπρένταν. Ένα προσκύνημα στην ανεμελιά, μια μετάνοια μπρο-

στά στο εικόνισμα του παρελθόντος, που τους συνέδεσε από τα μικράτα τους στην άκρη αυτή της ιρλανδέζικης γης. Κερνούν ο ένας τον άλλον, πειράζονται, αναπολούν, σκοτώνουν τις τελευταίες ώρες της μέρας, αναμένοντας την επέλαση των Γερμανών τουριστών το καλοκαίρι.

Κι όμως, αυτό το βράδυ θα είναι διαφορετικό. Η εγκατάσταση της Δουβλινέζας Βάλερι στην περιοχή έχει εξάψει τη φαντασία τους. Ο Φίνιπαρ την ξεναγεί με μια αβρότητα που θυμίζει καιρούς αλλοτινούς, οι άλλοι τον ειρωνεύονται, τα υπονοούμενα περισσεύουν και η νύχτα ξαφνικά αποκτά ενδιαφέρον. Όταν, μάλιστα, η Βάλερι έρχεται στο μπαρ, οι τέσσερις άντρες, παρότι μαγκωμένοι, κάνουν τα πάντα για να την εντυπωσιάσουν. Αρχίζουν, λοιπόν, να διηγούνται παράξενες ιστορίες μυστηρίου που συνέβησαν στα μέρη τους και να φορτίζουν περιέργα την ανήσυχη νύχτα.

Οι διηγήσεις σιγά σιγά βαραίνουν. Υπάρχει μια έντονη κλιμάκωση στην πλοκή του μύθου. Από την πρώτη ιστορία μέχρι την τελευταία, οι πέντε θαμώνες μοιράζονται πολύτιμες προσωπικές στιγμές τους, εκφράζουν τους φόβους τους, μαζεύονται και αποζητούν τα βλέμματα και τη συντροφιά των άλλων μέσα στην παγω-

μένη ατμόσφαιρα. Νομίζεις ότι με το τέλος της νύχτας τίποτα δεν θα είναι ξανά το ίδιο και, το σημαντικότερο, οι τέσσερις άντρες θα δεθούν με αυτήν την περίεργη γυναίκα, που με τη δική της ιστορία θα καταφέρει να τους καθηλώσει. Η αλήθεια και το ψέμα ισορροπούν σε λεπτό σκοινί, αλλά το ξαφνικό άνοιγμα ψυχής που τολμά η Βάλερι θέτει εκ νέου τους όρους του παιχνιδιού.

Η παράσταση της Πειραματικής Σκηνης της «Τέχνης» διαθέτει αυτή την εσωτερική δύναμη που απαιτεί το κείμενο του ΜακΦέρσον. Επιφανειακά, πρόκειται για μια απλή παράθεση περιέργων ιστοριών, ωστόσο μέσα από τις φαινομενικά ανώδυνες διηγήσεις κρύβεται επιμελώς ο ιδιαίτερος ψυχισμός κάθε χαρακτήρα και μαζί του οριοθετείται η ανάγκη για ουσιαστικότερη επαφή. Αυτές τις λεπτές γεύσεις κατάφερε να φέρει στην επιφάνεια, υπαινικτικά, σχεδόν αθόρυβα, η σκηνοθεσία της Έρσης Βασιλικιώτη. Μέσα από καθημερινές κινήσεις και αναμενόμενες εκφράσεις, κατόρθωσε να δώσει τις λεπτές αποχρώσεις που συνθέτουν αυτήν την περίεργη συμφωνία χαρακτήρων και να οδηγήσει σιγά σιγά την παράσταση στην κορύφωσή της. Η τελική ιστορία-εξομολόγηση της Βάλερι απλώς ολοκληρώνει μια διεργασία που εί-

χε αρχίσει πολύ νωρίτερα. Οι εκρήξεις σιωπής που ακολουθούσαν κάθε διήγηση είχαν εξαιρετικό τάιμινγκ και μαρτυρούσαν την εσωτερική διαδρομή κάθε ηθοποιού ξεχωριστά. Σφιχτή, δεμένη υποκριτικά η ομάδα των ηθοποιών, οι ερμηνείες τους συμπληρώνουν η μία την άλλη σε ένα απολαυστικό πάρε δώσε συναισθημάτων επί σκηνής. Νίκος Λύτρας, Στάθης Μαυρόπουλος, Γιάννης Μόχλας και Δημήτρης Ναζής κατάφεραν να δώσουν το αίσθημα της παρέας, των ανθρώπων που γνωρίζονται χρόνια κι έχουν βαρθεθεί ο ένας τον άλλον, αλλά μπορούν να διακρίνουν ακόμα και την παραμικρή αλλαγή στα συναισθήματα, το φόβο, τη ντροπή, το ερωτικό σκίρτημα. Η Έφη Σταμούλη τους ακολούθησε από απόσταση, όπως επέβαλε ο ρόλος της Βάλερι, ωστόσο στην εξομολόγησή της ήταν καθλωτική, συγκινητική και ανεπιτήδευτη.

Η παράσταση της Πειραματικής Σκηνης κατάφερε να ζωντανέψει τους περιέργους Ιρλανδούς θαμώνες του ΜακΦέρσον και να τους εμφυσήσει τη μεσογειακή ζωντάνια και φλόγα που συνοδεύει τις συνευρέσεις των Ελλήνων. Πάνω απ' όλα όμως ήταν αληθινή, με μια ποιότητα που σπάνια συναντούμε πια στο θέατρο.